

PD-KATETRIN JUUREN HOITO-OHJEET

PD-katetrin juurella tarkoitetaan sitä paikkaa, josta katetri tulee ihosta ulos. Hyvällä katetrin juuren hoidolla voit ehkäistä tulehdusten syntymistä. Vältä katetrin venyttelyä tai painelua, koska katetri on kiinnittynyt vatsanpeitteisiin. Älä missään vaiheessa käytä saksia katetria käsitellessäsi. Vaatteiden vyötärö ei saa painaa katetrinjuurta.

Tulehdusten ehkäisemiseksi puhdista katetrin juuri vähintään kolme kertaa viikossa, kuitenkin aina suihkussa käynnin jälkeen. Alussa katetrin juuri ja leikkaushaava suojataan muovisella suihkusuojusta. Tällöin juuren puhdistamiseen käytetään keittosuolaa. Keittosuolan ja muut tarvikkeet saat PD-hoitajaltasi. Pese kädet ja käytä käsihuuhdetta aina ennen katetrin käsittelyä. Kiinnitä katetri aina ns. ankkuriteipillä vatsalle. Jos väliletku irtoaa, sulje letku heti letkunsulkijalla ja suojaa puhtaalla siteellä. Ota heti yhteys PD-hoitajaasi.

Leikkaushaavalta poistetaan ompeleet 10–14 päivän kuluttua leikkauksesta PD-hoitajan vastaanotolla. Tällöin hoitaja tarkastaa myös katetrin juuren ja antaa luvan, milloin suihkusuojan voi jättää pois. Saunominen on kielletty kahden ensimmäisen kuukauden aikana katetrin laitosta tulehdusten ehkäisemiseksi. Saunaan voi mennä kun katetrin juuri on täysin parantunut. Katetrin juurta ei tarvitse suojata, toimi kuin suihkuun mennessäsi. Tee pussinvaihto suihkun tai saunan jälkeen, ei ennen.

PD-KATETRIN JUUREN PUHDISTUS

- Poista katetrin juuren sidokset ennen suihkuun menoa.
- Jätä ankkuriteippi paikalleen suihkun ajaksi estämään katetrin liikkuminen. Kiinnitä väliletku suihkun ajaksi ylöspäin, jolloin korkki toimii ikään kuin sateenvarjona.
- Peseydy normaaleja ihonpesuaineita käyttäen.
- Suihkuta katetrin juuri pelkällä vedellä.
- Muista puhdistaa napa.
- Mikäli katetrin juureen on muodostunut kuivaa karstaa, älä poista sitä väkisin. Karstan poistaminen väkivalloin aiheuttaa verenvuotoa ja altistaa tulehduksille.
- Kuivuneen karstan saa poistettua vähitellen liottamalla.
- Suihkun jälkeen kuivaa iho ja poista kostunut ankkuriteippi.
- Kuivaa taitoksilla vielä katetrin juuri ja juuren ympäristö.
- Ilmakyppyjä suositellaan. Katetrin juurta ympäröivää ihoa kannattaa rasvata perusvoiteella. Juuri ja iho tarkistetaan jokaisen siteenvaihdon yhteydessä.

- Ihon kuivuttua kiinnitä uusi ankkuriteippi paikalleen, 1–2cm:n päähän katetrin ulostuloaukosta, niin että katetri kiinnittyy tunnelin suuntaisesti. Tämä estää katetria liikkumasta tunneliinsa nähden ja aiheuttamasta hiertymää katetrin juuren ihoon.
- Katetrin juuren voi pitää paljaana tai halutessa voit peittää sen kevyesti sidoksella (esimerkiksi Mepore).

PD-KATETRIN JUUREN TULEHDUS

Tarkista katetrin juuri aina suihkussa käynnin ja sidevaihdon yhteydessä. Peiliä on hyvä käyttää apuna, jos muuten et näe katetrin juurta kunnolla.

Katetrin juuren tulehduksen oireita ovat:

- alueen punoitus, kuumotus, turvotus ja kipu
- märkäinen erityisesti katetrin juurelta

Soita aina PD-hoitajalle, mikäli epäilet katetrin juuren tulehdusta. Hoitamaton tulehdus voi edetä katetrin juuresta tunnelia pitkin vatsaonteloon ja aiheuttaa näin joko tunnelin infektion tai vatsakalvon tulehduksen. Katetrin juuren tulehdus hoidetaan yleensä suun kautta otettavilla antibiooteilla.

UINTI, HARRASTUKSET

Tulehdusten ehkäisemiseksi uimista ei suositella uimarannoilla eikä uimahalleissa. Mikäli uimaan kuitenkin haluaa mennä, on katetrin juuri peitettävä vedenpitävällä suojakalvolla aina uimahalleissa ja kylpylöissä. Luonnonvesissä (merivedessä) on mahdollista uida katetrin juuri paljaana.

Fyysinen ponnistelu ja painavien taakkojen nosto voi aiheuttaa katetrin kiinnityksen pettämisen. Tästä syystä liikuntalajit tai kuntosaliharjoittelu, joka nostaa vatsanalueen painetta, ovat kiellettyjä. Katetrin laitton jälkeen painavien taakkojen nostoraja on 5kg. Kahden kuukauden kuluttua, kun katetri on kunnolla kiinnittynyt, nostoraja on 10kg.